

Sygn. akt VP 640/18 Pm

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

25 stycznia 2019 roku

Sąd Rejonowy / Okręgowy w Rybniku V Wydział

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Wiesław Jakubiec

Sędziowie

Ławnicy:

Protokolant: starszy protokolant sądowy Izabela Niedobecka-Kępa

przy udziale ./.

po rozpoznaniu 25 stycznia 2019 roku w Rybniku

sprawy z powództwa (...) S.A. w K. Oddział KWK (...) w R.

przeciwko S. Z.

o deputat węglowy

1. oddała powództwo,
2. przyznaje kuratorowi K. B. ze Skarbu Państwa Sądowi Rejonowemu w Rybniku kwotę 270 zł (dwieście siedemdziesiąt złotych) tytułem wynagrodzenia.

Sygn. akt V P 640/18

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) S.A. w K. wniosła przeciwko pozwanemu S. Z. pozew o zapłatę 954, 65 zł tytułem nienależnie pobranego deputatu węglowego. Uzasadniła, że pozwanemu w 2016 r. zaliczkowo wypłacono deputat węglowy w ilości 8 ton, ale 19.10.2016 r. rozwiązano z pozwanym umowę o pracę i wartość nieodpracowanego deputatu stała się świadczeniem nienależnym.

W dniu 21.07.2017 r. tut. Sąd wydał w postępowaniu upominawczym przeciwko pozwanemu nakaz zapłaty ww. kwoty. Z uwagi jednak na niemożność doręczenia go pozwanemu z powodu braku jego aktualnego adresu, nakaz ten został uchylony postanowieniem z dnia 21.11.2017 r. , a postępowanie zostało zawieszono.

Zarządzeniem z dnia 28.06.2018 r. ustanowiony został dla pozwanego kurator dla nieznanego z miejsca pobytu i w dniu 11.12.2018 r. podjęte zostało postępowanie w sprawie.

W odpowiedzi na pozew pozwany (zastępowany przez kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu) wniosł o oddalenie powództwa i przyznanie kosztów wynagrodzenia kuratora w wysokości 270 zł. W uzasadnieniu podniósł, że powódka nie wykazała zasadności ani wysokości dochodzonego roszczenia. Dodał, że nie zostało wykazane m.in., iż pozwany

otrzymał ten deputat węglowy, a jeśli nawet przyjąć, iż otrzymał – to nie wynika z przedłożonych dokumentów obowiązek jego zwrotu przez pozwanego, jak również nie wynika termin w jakim pozwany miałby zwrócić pobrany awansem i nieodpracowany deputat. W piśmie z dnia 13.11.2018 r. pozwany wskazał, że zgodnie z zasadami doświadczenia życiowego domniemywać należy, iż pozwany zużył wydany awansem deputat w trakcie sezonu grzewczego jeszcze na początku 2016 r.

Sąd ustalił:

Pozwany był zatrudniony (...) S.A. w K. Oddział KWK (...) (i w poprzednikach prawnych) w okresie od 1.09.2010 r. do 19.10.2016 r., ostatnio na stanowisku „górnika pod ziemią”.

W dniu 19.10.2016 r. rozwiązano z nim umowę o pracę bez wypowiedzenia w trybie art. 53 § 1 pkt 1 kp.

Zgodnie z Załącznikiem nr 15 do porozumienia z dnia 20.12.2004 r. pracownikom przysługuje w roku kalendarzowym deputat węglowy w ilości 8 ton. Zgodnie § 2 ust. 1 Złącznika deputat węglowy przysługuje pracownikom od dnia podjęcia pracy w wymiarze proporcjonalnym do okresu zatrudnienia w danym roku. Deputat węglowy w naturze na wniosek pracownika może być wydany awansem w części lub w całości i był on w grupie asortymentów Orzech (§ 2 ust. 6 i 7 Złącznika) w danym roku kalendarzowym. Stawka ekwiwalentu pieniężnego za 1 tonę deputatu węglowego w 2016 r. wyniosła 641, 45 zł za tonę. Pozwany w 2016 r. pobrał zaliczkowo w naturze deputat węglowy (cztery asygnaty po 2 tony) za pośrednictwem osoby o nazwisku S.: tj. dwukrotnie w dniu 12.01.2016 r., oraz w dniach 18.01.2016 r. i 2.02.2016 r.

Wartość zaliczkowo pobranego a nieodpracowanego deputatu węglowego za 2016 r. wyniosła 1.020, 83 zł, przy czym strona powodowa odliczyła kwotę 66, 18 zł z należnych pozwanemu świadczeń .

Dowód: nota księgowa, asygnaty k. 13-16, dokumenty dostawy k. 17-20, Załącznik nr 15 do Porozumienia z dnia 20.12.2004 r., karta pracownicza, świadectwo pracy k. 93, pismo z dnia 28.12.2015 r.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych dowodów z dokumentów, których prawdziwości strony nie kwestionowały, a które łącznie tworzyły spójny i logiczny obraz sprawy.

Sąd zważył:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak stanowi przepis art. 405 kc - kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, zobowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. W myśl art. 410 kc przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego (§ 1). Świadczenie natomiast jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia (§ 2).

W ocenie Sądu bezsprzecznie pozwany pobrał zaliczkowo w naturze deputat węglowy za rok 2016 r. w wysokości 8 ton, a następnie 19.10.2016 r. strona powodowa rozwiązała z nim umowę o pracę w trybie art. 53 § 1 pkt 1 kp bez wypowiedzenia (tj. z powodu długotrwałej niezdolności wskutek choroby). Zatem pozwany w części nieodpracowanej był zobowiązany zwrócić deputat węglowy. Jednakże strona powodowa nie zobowiązała go do tego w momencie rozwiązania umowy tylko wystąpiła o to dopiero po ośmiu miesiącach składając pozew do Sądu (nie zostało wykazane w postępowaniu, że wysłała do niego wcześniej skutecznie wezwanie do zapłaty). Podkreślić należy, iż rozwiązanie umowy o pracę przez żadną ze stron w 2016 r. nie było planowane i nastąpiło dopiero w związku z upływem wskazanej w kodeksie pracy ilości dni, które dały uprawnienie pracodawcy do rozwiązania umowy w trybie art. 53 § 1 pkt 1 kp. Bez wątpienia zatem żadna ze stron umowy (w szczególności pozwany) w pierwszej połowie roku 2016 (w okresie grzewczym) nie mogła zakładać, że jeszcze w 2016 r. nastąpi rozwiązanie umowy, a w konsekwencji będzie konieczność

zwrotu pobranego deputatu węglowego (proporcjonalnej jego ilości). Z tego powodu oczywistym jest, iż pozwany, który zużył deputat w okresie grzewczym w roku 2016, nie jest wzbogaconym i mógł się wówczas liczyć z obowiązkiem jego zwrotu. Sprzeczne z celem dla którego przyznawany był deputat węglowy (świadczenie o charakterze socjalnym) byłoby oczekiwanie ze strony pracodawcy, że pracownik pobierający zaliczkowo deputat na początku roku będzie wykorzystywał go tylko sukcesywnie proporcjonalnie do okresu zatrudnienia w danym roku, cały czas licząc się z tym, że ten deputat może stać się dla niego nienależnym. Mając powyższe na uwadze- w ocenie Sądu- obowiązek zwrotu przez pozwanego nienależnie pobranego deputatu węglowego, stosownie do art. 409 kc w zw. z art. 410 kc wygasł i dlatego powództwo jest nieuzasadnione.

Na marginesie wskazać należy, iż nawet hipotetycznie przyjąć, że obowiązek zwrotu deputatu nie wygasł, to powództwo jako przedwczesne również podlegałoby oddaleniu. Obowiązek zwrotu nienależnego świadczenia zalicza się do tzw. zobowiązań bezterminowych, o których mowa w art. 455 kc, to jest takich, w których termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1991r., sygn. III CZP 2/91). Jak stanowi art. 455 kc, przy zobowiązaniach bezterminowych, wymagalność, a więc stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności, powstaje z dniem wezwania przez wierzyciela dłużnika do zapłaty. W niniejszej sprawie strona powodowa nie wykazała aby przed wniesieniem pozwu skutecznie wezwała pozwanego do zapłaty dochodzonej w tym postępowaniu kwoty.

W związku z powyższym, na podstawie przytoczonych przepisów, Sąd orzekł jak w pkt 1 sentencji.

Kuratorowi ustanowionemu dla pozwanego (nieznanego z miejsca pobytu) przysługiwało wynagrodzenie za wykonane czynności i dlatego stosownie do § 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 listopada 2013 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej w zw. z § 2 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800 w brzmieniu obowiązującym w dacie wszczęcia postępowania), orzeczono jak w pkt 2 sentencji.